

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ.

Ходун Т.В., Колбаса Т.І

Вирішення проблеми економічної стабілізації та забезпечення сталого розвитку України безпосередньо пов'язані з формуванням активної інноваційної державної політики.

Під державною інноваційною політикою розуміють комплекс цілей, а також методів впливу державних структур на економіку та суспільство в цілому, пов'язаних з ініціюванням і підвищенням економічної і соціальної ефективності інноваційних процесів.

Державне регулювання передбачає визначення пріоритетів розвитку інноваційної сфери: збільшення внеску науки і техніки у розвиток економіки країни; підвищення конкурентноспроможності національного продукту на світових ринках; зміцнення безпеки й обороноздатності країни; поліпшення екологічного середовища тощо. Одночасно визначаються основні принципи реалізації державної політики у науці та інноваційній сфері, а також механізми її реалізації. Ці принципи залежать від довершеності господарської системи країни, глибини впливу державних інститутів на економічну діяльність.

До основних принципів державної політики у науковій та інноваційній діяльності слід віднести:

свободу наукової і науково-технічної творчості; взаємозв'язок наукової, науково-технічної діяльності та освіти;

верховенство права в охороні інтелектуальної власності; конкурентність у сферах науки і техніки;

- концентрацію ресурсів на пріоритетних напрямках наукового розвитку;

- використання переваг міжнародного наукового співробітництва тощо.

Економічну і соціальну роль держави у розвитку інноваційної сфери визначає функції державного управління щодо регулювання інноваційної діяльності. Визначають такі основні функції цього управління:

1) правове регулювання: створення правової бази і механізмів його дотримання, у тому числі щодо охорони прав інтелектуальної власності;

2) координація інноваційної діяльності;

3) організація інституціонального забезпечення інноваційної діяльності;

4) організація, планування і контроль ресурсного забезпечення інноваційної діяльності;

5) стимулювання інноваційної активності суб'єктів підприємницької діяльності;

6) аналіз і облік об'єктів інноваційної діяльності за всіма елементами життєвого циклу інновацій;

7) регулювання соціальної й економічної спрямованості інноваційної діяльності;

У 2002 році інноваційну діяльність в Україні здійснювало близько 10% підприємств, у той час як в економічно розвинутих країнах частка інноваційно-активних підприємств досягає 70%. Інноваційна продукція у 2001 році склала 10365,4 млн.грн., що в загальному обсязі промислового виробництва, який дорівнює 184,3 млрд.грн., складає 6,6%. На відміну від економічно розвинених країн, де до 80-90% приросту ВВП припадає на виробництво науково-місткої продукції, економіка України розвивається без істотного використання наукових організацій.

Наведені дані свідчать про деяку стабільність ставлення держави до інноваційної діяльності й ігнорування керівних документів про посилення інноваційної діяльності як основи підвищення ефективності суспільного виробництва. Це свідчить про те, що наука, як і існуючі нові прогресивні технології, практично не застосовуються в Україні, незважаючи на те, що сьогодні розвитку інноваційної діяльності додається велике значення.

Розкриття причин і систематизація труднощів впровадження інновацій у промисловість дозволили виявити загальні протиріччя, що впливають з сутності і реалізації інновацій.

Це обумовлює державу вивчити тенденції інвестиційного ринку, поширювати досвід малого бізнесу, в інноваційній сфері, розробляти і реалізовувати наукомісткі інвестиційні програми з залученням малого і середнього бізнесу, здійснювати антимонопольні заходи.

Сьогодні в конкурентній боротьбі виграє не тільки той, хто швидше створить нові знання і технології, а той, хто швидше за інших зможе втілити їх у конкретному продукті.